

Dorota Drużyłowska
Jakub Walczak

Minimum leksykalne języka rosyjskiego dla poziomu średnio zaawansowanego

Ну, ладно!

записать на флешку вьетнамки
прийти в себя, футболка селфи-палка
отлично! профессия
он весь в отца серьезно? волк
заправка ласно белые ночи
и ты в себя футболка, поехали
он весь в отца, участвовать ремонт ору
зас в оплату отлично профессия, белая н
ебственно профессия, белая н
футболка, футболка, футболка, футболка
отлично! футболка, футболка, футболка
футболка, футболка, футболка, футболка

universitas

**Ну,
ладно!**

Dorota Drużyłowska
Jakub Walczak

Kraków

Pierwsze wydanie publikacji zostało dofinansowane przez
Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego

© Copyright by Dorota Drużyłowska, Jakub Walczak and Towarzystwo
Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków 2022,
wydanie II poprawione

ISBN 978-83-242-3815-6
e-ISBN 978-83-242-3238-3
TAiWPN UNIVERSITAS

Recenzent
dr hab. prof. UWrocław Krzysztof Kusał

Opracowanie redakcyjne
Margeryta Krasnowolska

Skład i łamanie
Oleg Aleksejczuk

Projekt okładki i stron tytułowych
Sepielak

www.universitas.com.pl

Spis treści

Od autorów	7
Bloki tematyczne	11
1. Привет! Как дела? Cześć! Jak leci?	13
2. Я и ты – описание внешности человека Ja i ty – opis wyglądu człowieka	23
3. Поведение и характер человека Zachowanie i charakter człowieka	34
4. Мои друзья, знакомые, семья Przyjaciele, znajomi, rodzina	43
5. Дом или квартира? Dom czy mieszkanie?	51
6. Школа и вуз Szkoła i uczelnia	67
7. Наши будни Dzień za dniem	81
8. На работе W pracy	92
9. Город и транспорт Miasto i transport	103
10. За покупками! Na zakupy!	112
11. Питание дома и вне дома Posiłki w domu i poza domem ..	132
12. Времена года и погода Pory roku i pogoda	156
13. Свободное время, развлечения, интересы Czas wolny, rozrywki, zainteresowania	164
14. Каникулы Wakacje	170
15. Туризм. Пересечение границы. Названия государств и национальностей Turystyka. Przekraczanie granicy. Nazwy państw i narodowości	176
16. Библиотека. Книга. Пресса Biblioteka. Książka. Prasa	193

17. На приёме у врача (тело человека, болезни) U lekarza (ciało człowieka, choroby)	199
18. Рождество Христово и Новый год Boże Narodzenie i Nowy Rok.....	221
19. Пасха Wielkanoc	226
20. Во что одеться? Что надеть? W co się ubrać?	229
21. Почта. Интернет. Электронная почта. Телефон Poczta. Internet. E-mail. Telefon.....	244
22. Услуги (банк, автозаправка (АЗС), ксерокс (копи-центр), портной, парикмахер, прачечная, ремонт часов, фотосалон, ремонт обуви) Usługi (bank, stacja benzynowa, ksero, krawiec, fryzjer, pralnia, zegarmistrz, fotograf, szewc)	252
23. Флора и фауна Flora i fauna	267
24. Спорт Sport	281
Bibliografia	291

Od autorów

Niniejsze opracowanie przeznaczone jest dla uczących się języka rosyjskiego w szkołach wyższych (studenci kierunków filologicznych i niefilologicznych) i średnich, na kursach językowych, może również być pomocą dydaktyczną dla uczących się samodzielnie. Przygotowując materiał, autorzy mieli przede wszystkim na uwadze potrzeby studentów, dla których ta książka powstała. Ze względu na dwujęzyczność, przeznaczona jest również dla osób rosyjskojęzycznych, które poznają język polski.

Hy, ладно! to minimum leksykalne dla średnio zaawansowanego poziomu biegłości językowej, gromadzące materiał usystematyzowany według klucza tematycznego. Autorzy nazwali kolejne części blokami, które zawierają najbardziej typowe słownictwo dla umownie przyjętych obszarów tematycznych. Poszczególne bloki nie są jedynie spisem jednostek leksykalnych: obok znaczenia, w wielu miejscach podano bowiem połączenia składniowe i leksykalne, co pozwoli opanować właściwe ich użycie w kontekście – stymulując szeregi skojarzeń od jednego słowa do bardziej rozbudowanych konstrukcji syntaktycznych. Założeniem autorów było takie skonstruowanie bloku, aby po przyswojeniu zawartej w nim leksyki, uczący się potrafił przeprowadzić konwersację na zadany temat, związany z zagadnieniem prezentowanym w danym bloku.

Praca z minimum leksykalnym z jednej strony stwarza szansę uczącemu się na wzbogacanie, utrwalenie i powtórzenie posiadanej wiedzy, a z drugiej stanowi bazę dla nauczyciela, wykładowcy czy lektora, który może wykorzystać prezentowany tu materiał leksykalny, jako podstawę do testów i sprawdzianów.

Opracowując niniejsze minimum leksykalne, autorzy potraktowali język jako narzędzie komunikacji, a nauczanie języka obcego – jako nauczanie nie systemu, ale efektywnej komunikacji w tym języku. Stanowisko takie jest konsekwencją przekonania o słuszności podejścia komunikacyjnego, dominującego obecnie w glottodydaktyce.

Nie było możliwe uniknięcie swoistej subiektywności doboru materiału: decydując o zamieszczeniu w podręczniku poszczególnych jednostek językowych, a rezygnacji z innych, autorzy kierowali się własnymi doświadczeniami przy opanowywaniu języka rosyjskiego, doświadczeniem w organizacji procesu dydaktycznego studentów, a także, w dużej mierze – intuicją językową. Starano się dobrać słownictwo współcześnie używane w języku rosyjskim, wyeliminować jednostki przestarzałe – albo z powodu zmian językowych, albo zmiany realiów. Starano się jak najpełniej uwzględnić słownictwo potrzebne współczesnemu użytkownikowi języka, związane z nowymi technologiami, obsługą komputera itd.

Proponowane opracowanie w swoim założeniu stanowić ma pewną bazę leksykalną na średnio zaawansowanym poziomie znajomości języka rosyjskiego, dlatego też nie ma aspiracji konkurować z bardziej obszernymi opracowaniami leksykograficznymi czy podręcznikowymi. Ze względu na swój charakter (minimum), zrezygnowano z obszernych komentarzy realioznawczych i kulturowych, wychodząc z założenia, że studenci i uczniowie zostaną z nimi zapoznani w toku zajęć, ewentualnie, w przypadku pracy samodzielnej, sięgną do bardziej obszernych źródeł w celu uzupełnienia swojej wiedzy.

Minimum leksykalne definiuje zasób jednostek językowych aktywnie opanowanych przez uczących się języka. Konsekwencją takiego podejścia była rezygnacja z włączenia w poszczególne bloki tematyczne słownictwa, które zapewne znane jest użytkownikom języka na poziomie średnio zaawansowanym, ale należy ono do ich pasywnego zasobu leksykalnego.

W skrypcie znalazły się jednostki leksykalne należące do różnych odmian stylistycznych, przede wszystkim jednak zorientowane na codzienną komunikację, stąd też wiele jednostek potocznych. Przy doborze leksyki w poszczególnych blokach tematycznych starano się uwzględnić także realne sytuacje komunikacyjne, w których mogą znaleźć się studenci czy absolwenci studiów rusycystycznych:

komunikacja na uczelni rosyjskiej, w bibliotece, akademiku, w firmie rosyjskojęzycznej, rozmowa z klientem rosyjskojęzycznym itp.

W związku z tym, że opracowanie zostało pomyślane głównie dla studentów polskojęzycznych, autorzy starali się czytelnie sygnalizować momenty trudne przy opanowywaniu języka blisko spokrewnionego z językiem ojczystym. Stąd na przykład decyzja o sygnalizowaniu rzędu czasowników różniącego się w obu językach (np. радоваться чему? – cieszyć się z czego?), zwrotności czasowników (np. дружить – przyjaźnić się), rodzaju rzeczowników (np. проблема *ж.* – problem *м*). Z podobnych komentarzy zrezygnowano w przypadku pozytywnej interferencji, wychodząc z założenia, że nie należy w tych przypadkach ingerować w intuicję językową.

Stosowane skróty

ж. – женский род

ż – rodzaj żeński

м. – мужской род

м – rodzaj męski

с. – средний род

n – rodzaj nijaki

нескл. – несклоняемое

мн. – множественное число

lm – liczba mnoga

ед. – единственное число

lp – liczba pojedyncza

разг. – разговорное

пот. – поточно

досл. – дословный перевод

dosł. – dosłownie

шутл. – шутливое

груб. – грубое

прост. – просторечное

posp. – pospolite

жарг. – жаргон

żarg. – żargon

Bloki tematyczne

1. Привѣт! Как делá? | Cześć! Jak leci?

Привѣтствие и прощание. Powitanie i pożegnanie.

Здра́вствуйте! Dzień dobry!

До́брое у́тро! (*tylko rano*) Dzień dobry!

До́брый день! Dzień dobry!

До́брый ве́чер! Dobry wieczór!

Привѣтствую вас! Witam was!

До́бро пожа́ловать! куда? Serdecznie witamy! *gdzie?*

~ в Москвѹ ~ w Moskwie

Кого́ я ви́жу! Kogo ja widzę!

Кака́я встрѣ́ча! Ale spotkanie!

Какие́ лю́ди и без охра́ны! (шутл.) Kogo ja widzę! (*dost.* Takie osobistości a bez ochrony!)

Хлеб да соль! Chlebem i solą!

Ско́лько лет, ско́лько зим! Korę lat!

Лёгко́ на помѣ́не! O wilku mowa!

Привѣт! Привѣтик! Cześć!

Всем привѣт! Cześć wszystkim!

Здорово, брато́к! жарг. Siema, ziomuś! *żarg.*

Рад / рада тебѣ ви́деть. Cieszę się, że cię widzę.

До свидáния! Do widzenia!

До встрѣ́чи! Do zobaczenia!

Пока́! Na razie!

Ну, дава́й, пока́! No to na razie!

На свѣ́зи! Jesteśmy w kontakcie! Jesteśmy na łączach!

Всё, пошли! Spadamy!
Пойдёмте! Chodźmy! Idziemy!
Счастливого пути! Szczęśliwej drogi!
До завтра! Do jutra!
До субботы! Do soboty!
До скорого! До скорой встречи! Do szybkiego zobaczenia!
Спокойной ночи! Dobranoc!
Надеемся, мы ещё встретимся. Mam nadzieję, że się jeszcze spotkamy.

привёт pozdrowienie

Передай им мой привёт! Pozdrów ich ode mnie!
Они шлют тебе привёт. Masz od nich pozdrowienia.

Как дела? | Jak leci?

Как дела? Как делишки? Jak leci?
Как ты? Jak tam?
Как живёшь? Jak żyjesz?
Что нового? Co nowego?
Как успехи? Jak leci? (dosł. Jak sukcesy / jak postępy?)
Как настроение? Jak tam nastrój?
Как здоровье? Jak zdrowie?
Как жизнь молодая? Jak życie?

Нормально. W normie.
Ничего нового. Nic nowego.
Всё по-старому. Wszystko po staremu.
Как у всех. Jak u wszystkich.

Спасибо, хорошо. Dzięki, dobrze.
Всё окей. Wszystko OK.
Хорошо, а как у тебя? Dobrze, a u ciebie?
Отлично! Świetnie!
Всё отлично, как обычно. Wszystko świetnie, jak zawsze.
Не жалуясь. Nie narzekam.

Не очень. Nie bardzo.

Плохо, но не стоит об этом. Źle, szkoda gadać.

Лучше не спрашивай. Lepiej nie pytaj.

Так себе. Tak sobie.

А у тебя какие новости? A u ciebie co nowego?

А у вас? (тебя)? A u was? (u ciebie)?

Формы обращения к незнакомым |

Formy zwracania się do osób obcych

Извините, пожалуйста. Przepraszam. Proszę Pana / Pani.

Простите, пожалуйста. Przepraszam. Proszę Pana / Pani.

Молодой человек! (*do chłopaka lub mężczyzny, także obcego, w podobnym wieku lub młodszego, na ulicy itd.*)

Девушка! (*do dziewczyny lub kobiety, także obcej, kelnerki itd.*)

Ребята! (*do grupy dzieci, uczniów, studentów, ludzi młodszych, grupy swoich znajomych lub grupy nieznajomych*)

(Уважаемые) дамы и господа! Panie i Panowie!

(Уважаемые) коллеги! Szanowni Państwo! (*do grupy osób powiązanych zawodowo, tej samej profesji, pracujących razem itd.*)

Друзья! Przyjaciele!

Доктор! Panie doktorze! (*do lekarza, w przychodni, szpitalu*)

Водитель! Panie kierowco! Panie motorniczy! (*w autobusie, tramwaju*)

Эй! Эй ты! груб. Ej! Ej ty! (*język ulicy*)

Брат! Земляк! Мужик! Парень! разг. Ziomek! Ziomuś! Facet! Koleś! (*język ulicy*)

Эй! Красавица! Ej! Laska! (*język ulicy*)

Письменное обращение | Formy adresatywne w liście

Уважаемый Аркадий Николаевич! Szanowny Panie!

Дорогая Нина Васильевна! Droga Pani!

Формы обращения к знакомым |

Formy zwracania się do osób znanych osobiście

Павел Петрович! Panie Pawle! (*również odpowiednik polskiego: Proszę Pana, Panie Prezesie, Panie Dyrektorze, Panie Profesorze, Panie Doktorze i in.*)

Анна Михайловна! Pani Anno! (*również odpowiednik polskiego: Proszę Pani, Pani Prezes, Pani Dyrektor, Pani Profesor, Pani Doktor i in.*)

Борис! Наташа! Borys! Natasza!

Пап(а)! Мам(а)! Tato! Mamo!

Сын(о)к! Д(о)чка! Synku! Córeczko!

Любимый! Любимая! Kochany! Kochana!

Дорогой! Дорогая! Mój drogi! Moja droga!

Солнышко моё! Słoneczko!

Золотко! Złotko!

Котик! Kotku!

Начало разговора. Вопросы и просьбы |

Początek rozmowy. Pytania i prośby

Простите, пожалуйста... Przepraszam...

Извините... Przepraszam...

Послушай... Posłuchaj...

Слушай... Słuchaj...

Скажи... Powiedz...

Да, пожалуйста. Tak, proszę.

Слушаю Вас. Słucham Pana / Panią.

Простите, что Вы спросили? Przepraszam, o co Pan / Pani pyta?

Что, простите? Co takiego?

Да-да? Tak?

Да, слушаю Вас. Tak, słucham.

Вы ко мне? Pan / Pani do mnie?

Простите, я Вас не понял. Przepraszam, nie zrozumiałem Pana / Pani.

Простите, что Вы сказали? Przepraszam, co Pan / Pani powiedział(a)?

Что? Co?

Чего? прост. Czego? *prosp.*

Что Вы хотите? Co Pan / Pani chce?

Что Вам нужно? Co potrzeba?

Извините, можно Вас спросить? Przepraszam, można zapytać?

Простите, Вы не скажете... Przepraszam, może Pan / Pani powiedzieć...

Извините, Вы не знаете... Przepraszam, wie Pan / Pani może...

Скажите, пожалуйста, где здесь... Może mi Pan / Pani powiedzieć, gdzie tutaj...

Будьте добры, скажите, пожалуйста... Będzie Pan / Pani tak miły(a) i powie...

Простите, как дойти до... Przepraszam, jak dojść do...

Извините, который час? Przepraszam, która godzina?

Извините, сколько времени? Przepraszam, która godzina?

Повторите, пожалуйста. Proszę powtórzyć.

Прошу прощения! Przepraszam! / Proszę wybaczyć!

Можно Вам задать вопрос? Można zadać pytanie?

Можно у Вас узнать? Czy u Pana / Pani mogę się dowiedzieć?

Простите, можно Вас на минутку? Przepraszam, można Pana/ Panią prosić (na chwilę)?

Если не секрет... Jeśli to nie tajemnica...

Формы ответа на обращение | Formy odpowiedzi

Согласие и отказ | Zgoda i odmowa

Простите, не знаю. Przepraszam, ale nie wiem.

Простите, не могу сказать, я нездешний. Przepraszam, ale nie powiem, nie jestem stąd.

Извините, не знаю, я тут первый раз / впервые. Przepraszam, ale nie wiem, jestem tu pierwszy raz.

Простите, я без часов. Przepraszam, ale nie mam zegarka.

Простите, не скажу. Przepraszam, ale nie powiem.

Простите, я не в курсе. Przepraszam, ale się nie orientuję.

Прості́те, не могу́ помо́чь. Przepraszam, ale nie pomogę.

Поня́тия не име́ю. Nie mam pojęcia.

Да! Так!

Хорошо́! Dobrze!

Ла́дно! Dobra!

Ну, ла́дно! No dobra!

Конечно́! Oczywiście!

Правильно́! Prawidłowo!

Обяза́тельно! Koniecznie!

Разуме́ется! Ma się rozumieć!

По́ехали! *разг.* Jedziemy z tym! *пот.*

Само́ собо́й (разуме́ется)! Rozumie się samo przez się!

Есте́ственно! Naturalnie!

Поня́тно! Wiadomo! Jasne!

То́чно! Dokładnie!

Вот́ и́менно! Właśnie / dokładnie tak!

Догово́рились! Jesteśmy umówieni!

Все́ ясно! Jasne!

Ну, конечно́! No pewnie!

Действительно́! Ве́рно! Faktycznie! Rzeczywiście!

Что́ за вопро́с?! Co za pytanie?!

О че́м разгово́р?! **Без пробле́м!** Nie ma o czym mówić! Nie ma problemu!

С удо́вольствием! Z przyjemnością!

Нет! Nie!

Нет, ты что? Nie, no co ty?

Да нет! No nie!

Нет так нет. (Jak) nie to nie.

Вот ещё! Jeszcze czego!

Како́й смы́сл? A jaki to ma sens?

Я не согла́сен / согла́сна. Nie zgadzam się.

Ни в ко́ем слúчае. W żadnym wypadku.

Я про́тив. Jestem na nie. / Jestem przeciw.

Не могу́ с тобо́й согла́ситься. Nie mogę się z tobą zgodzić.

Ты не прав / права́. Nie masz racji.

Ты оши́баешься. Mylisz się.

Все́ как раз наобо́рот. Jest dokładnie na odwrót.

Это исключено. Wykluczone.
К сожалéнию... Niestety,...
Не смогу́. Nie będę mógł.
Ни за что на свете. Za nic w świecie.
Ни за какие деньги! Za żadne pieniądze!

Оцénка ситуáции. Реáкция | Ocena sytuacji. Reakcja

Наско́лько я зна́ю / понима́ю / по́мню... O ile wiem / rozumiem / pamiętam...
Если я не ошиба́юсь... Jeśli się nie mylę...
Предста́вь (себе́)... Wyobraź sobie...
Мо́жешь (себе́) предста́вить... Możesz sobie wyobrazić...
По-мо́ему... Według mnie...
Мне ка́жется, что... / Похо́же, что... Wydaje mi się, że...
Начну́ с того́, что... Zacznę od tego, że...
Я ду́маю / счита́ю, что... Myślę, że...
Короче́ (говоря́)... Krótko mówiąc...
Иными́ слова́ми... / Други́ми слова́ми... Innymi słowy...
Скорее́ всего́... Raczej...
Кста́ти... Tak à propos...

Что вы говори́те?! Co wy mówicie?!
Да я отку́да зна́ю!? A skąd mam wiedzieć?!
Не мо́жет быть! Niemożliwe!
Ну и что? No i co?
Ещё́ бы! А как же! No pewnie! No a jak!
Ну и что тут осóбленного? I co w tym szczególnego?
Да ты что?! No co ty!?
Ну, ты даёшь! Co ty gadasz... / No nieźle...
Да брось! Daj spokój!
Не морóчь мне го́лову! Nie zwracaj mi głowy!
Не замора́чивайся! (разг.) Daj spokój!
Не пережива́й! Не волну́йся! Nie stresuj się! Nie denerwuj się!
Не расстра́ивайся! Nie martw się!
Всё наладится! Wszystko się ułoży!
А разве́ это ва́жно? A to ważne?
Это ерунда́, забей на это! To bzdura / głupota / drobiazg, olej to!

Это пустяки́. To bzdety / to bez znaczenia.

Что за вздор! / Что за ерунда́! Co za absurd! / Co za bezsens!

Что за чушь? Co za brednie!

Что за бред ты несёшь? Что ты плетёшь? Co za bzdety opowiadasz?

Ни фигá не понима́ю! Nie kumam!

Жаль. Szkoda.

Безобра́зие! Skandal!

Га́дость! Świństwo!

Ну ничегó. No trudno.

А зачём? Ale po co?

Серьёзно? Serio?

Ни фигá себé! разг. Непло́хо! No nieźle! (*zaskoczenie*)

В смы́сле? W sensie?

Разве... Czyżby...

Неужéли... Doprawdy...

Вряд ли. Bynajmniej.

Ух ты! Ożesz ty!

Прики́нь! жарг. Wyobraź sobie / czujesz / czaisz? *żarg.*

Ну на́до же! No już wystarczy!

Вот тебé и на! No i masz! No nieźle!

Да чёрт / хрен егó знаёт! Cholera go wie!

Хорошо́! Dobrze!

Очень хорошо́! Bardzo dobrze!

Прекра́сно! Pięknie!

Замеча́тельно! Wspaniale!

Отли́чно! Świetnie!

Необыкнове́нно! Niesamowicie!

Сногшиба́тельно! Ale szal / powalająco!

Чудéсно! Cudownie!

Супер! Super!

Здо́рово! Ekstra!

Кла́сно! Fajnie!

Класс! Fajnie / czadowo!

Обалдéть! жарг. С ума́ сойти́! Można oszaleć!

Кайф! жарг. Odłot! *żarg.*

Отпа́д! *жарг.* Czaď! *żarg.*

Офиге́нно! *жарг.* Szałowo! *żarg.*

Офиге́ть вообщи́! *жарг.* Można oszaleć! *żarg.*

Респект! Уважѹ́ха! *жарг.* Szacun! *żarg.*

Ни к чему́ не придерѹ́сья. Nie ma się do czego przyczepić.

Так себе́. Tak sobie.

Ни то ни сѣ́. Tak sobie.

Не о́чень. Słabo / nie bardzo.

Мне всё равно́. Wszystko mi jedno.

А мне по́фигу. Мне по бараба́ну. Mnie to ni ziębi, ni grzeje.

Что-то с чем-то! Dziwne!

Пло́хо. Źle.

О́чень пло́хо. Bardzo źle.

У́жас. Straszne. Horror.

Ужа́сно. Strasznie.

Ерунда́. Но́нсенс. Bzdura. Nonsens.

Кошма́р. Koszmar.

Мне э́то надо́ело. Mam dość.

Просто жесьть. Po prostu masakra.

Пипе́ц! / Капе́ц! Kaplica / fatal / porażka!

Что за фигня́! Co za dno! / Ale lipa!

Ёлки-па́лки! O kurde!

Блин! Kurde!

Благода́рность | Wdzięczność

Спаси́бо! Dziękuję!

Пожа́луйста! Proszę!

Большо́е спаси́бо! Dziękuję bardzo!

Спаси́бо за приглаше́ние! Dziękuję za zaproszenie!

Зара́нее спаси́бо! Z góry dziękuję!

Спаси́бочки! (разг.) Dzięki!

Благодарю́ за до́брые сове́ты! Dziękuję za dobre rady!

Не зна́ю, как Вас и благода́рить! Nie wiem, jak mam Panu / Pani dziękować!

Это я должен Вас благодарить! To ja powinienem Panu / Pani podziękować!

Я Вам очень благодарен / благодарна! Jestem Panu / Pani bardzo wdzięczny / -a!

Это очень любезно (мило) с Вашей стороны. To bardzo uprzejmie z Pana / Pani strony.

Нé за что! Nie ma za co!

Что вы, не стóит! No co wy, nie trzeba!

Без проблем! Nie ma problemu! / Bez problemu!

Знакомство | Zawieranie znajomości

Давайте познакомимся! Poznajmy się!

Познакóмьтесь! Poznajcie się!

Давайте знакóмиться! Poznajcie się!

Приятно познакомитьсá. Miło mi poznać.

Очень приятно. Bardzo mi miło.

Очень рад / рада с Вами познакомитьсá. Miło mi Pana / Panią poznać.

Разрешите представиться. Proszę pozwolić, że się przedstawię.

Меня зовут Алексей Степáнович. А Вас? Nazywam się Aleksiej Stepanowicz. A Pan / Pani?

Простите, как Ваше имя-óтчество? Przepraszam, jakie jest Pana / Pani imię odojcowskie?

Мы уже знакóмы. My się już znamy.

Мы уже встречáлись. Spotkaliśmy się już kiedyś.

Вы меня не узнаёте? Pan / Pani mnie nie poznaje?

2. Я и ты – описание внешности человека

| Ja i ty – opis wyglądu człowieka

человёк, люди człowiek, ludzie

молодой ~ młody ~

(не)совершеннолётный ~ (nie)pełnoletni ~

пожилый ~ starszy ~

взрослый ~ dorosły ~

зрелый ~ dojrzały ~

старый ~ stary ~

быть *каким-л.* ~ом być *jakimś* ~iem

познако́миться с *каким-л.* ~ом poznać *jakiegoś* ~a

внёшность ~а ж. wygląd zewnętrzny *m*, powierzchowność ~a *ż*

харáктер ~а charakter ~a

тёло ~а ciało ~a

жизнь ~а ж. życie ~a *n*

смерть ~а śmierć ~a

вóзраст ~а wiek ~a

жénщина kobieta

дéвушка dziewczyna

дéвочка, девчóнка dziewczynka

дéвка *разг. груб.* dziewczyna, panienka, laska *pot.*

бáба baba

старúха stara kobieta

старúшка staruszka, starowinka

сла́бый пол, не́жный пол ж. słaba płeć *ż*

прекрасный пол м. płeć piękna *ż*
женственность kobiecość

мужчина mężczyzna
молодой человек młody człowiek, młody mężczyzna
мужик facet, chłop (*≠* **крестьянин** rolnik, chłop)
юноша, парень chłopak
подросток, тинейджер nastolatek / nastolatka, małolat / małolata
чувак, пацан разг. chłopak, koleś *pot.*
мальчик chłopiec
мальчишка chłopczyk, chłopaczek
старик staruszek
сильный пол м. silna płeć *ż*
мужественность męskość

возраст wiek
разница в ~е różnica w ~u
сколько кому-л. лет ile *ktoś* ma lat
мне исполнилось двадцать два года skończyłem dwadzieścia dwa lata
кому-л. свыше двадцати *ktoś* ma ponad dwadzieścia lat
кому-л. лет под сорок *ktoś* jest pod czterdziestkę
кому-л. за сорок *ktoś* jest po czterdziestce
быть моложе / старше кого-л. на 1 год być młodszy / starszym *od kogoś* o 1 rok
сверстник, сверстница, ровесник, ровесница rówieśnik, rówieśnica
младший, -ая, -ее 1. młodszy, -a, -e 2. najmłodszy, -a, -e (spośród reszty)
 1. ~ **брат** ~ brat
 2. ~ **в семье** ~ w rodzinie
старший, -ая, -ее 1. starszy, -a, -e 2. najstarszy, -a, -e (spośród reszty)
молодёжь młodzież
совершеннолётie c pełnoletniość *ż*
достичь ~я osiągnąć ~

внешность ж. wygląd zewnętrzny *m*, powierzchowność *ż*
судить по ~и oceniać po wyglądzie

внёшний вид, облик *м.* wygląd zewnętrzny, oblicze *п*

привлекáтельный atrakcyjny

оттáлкивающий odpychający

приятный przyjemny

аккура́тный porządny

опря́тный schludny, czysty

серьёзный poważny

здоровый zdrowy

боле́зненный chorowity

вы́глядеть wyglądać

~ **мо́лодо; мо́ложе своих лет** ~ młodo; młodziej, niż wskazuje na to jego / jej wiek

~ **ста́ро; ста́рше своих лет** ~ staro; starzej, niż wskazuje na to jego / jej wiek

~ **на свой во́зраст** ~ na swoje lata

~ **хорошо́** ~ dobrze

~ **пло́хо** ~ źle

~ **здоровым** ~ zdrowo

~ **боле́зненным, больным** ~ chorowicie

уха́живать за собо́й dbać o siebie

худе́ть / поху́деть chudnąć / schudnąć

изба́виться от лишнего ве́са pozbyć się zbędnych kilogramów

поправля́ться / попра́виться; набра́ть вес przybierać / przybrać na wadze

(сильно) полне́ть / пополне́ть (mocno) tyć / przytyć

ста́реть / постаре́ть starzeć się / postarzeć się

похо́ж, -а, -е podobny, -a, -e

~ **на отца́** ~ do ojca

~ **на мать** ~ do matki

Они́ похо́жи друг на дру́га как две ка́пли воды́. Są podobni jak dwie krople wody.

кто-л. весь в кого-л. *ktoś* jest cały jak *kto*

он весь в отца́ cały ojciec

краса́вица, красóтка piękność, ślicznotka

красáвец, красáвчик przystojniak, przystojniaczek
дурнѹшка *м.* brzydula *ż*
урѹд brzydal
неря́ха fleja
верзи́ла *разг.* draġal, byk *пот.*
качо́к *разг.* kark *пот.*
короты́шка *разг.* kurdupel *пот.*
толстя́к *разг.* grubas *пот.*

како́в он? како́ва она́? jaki on jest / jaka ona jest / jak on / ona
 wygląda?

высо́кий, -ая, -ое wysoki, -a, -e
ни́зкий, -ая, -ое, низкорѹслый, -ая, -ое niski, -a, -e
худѹй, худоща́вый *разг., -ая, -ое* chudy, -a, -e
сухо́й, -ая, -ое zaszuszony, -a, -e
то́лстый, -ая, -ое gruby, -a, -e
по́лный, -ая, -ое tęgi, -a, -e
пу́хлый, -ая, -ое pulchny, -a, -e
ту́чный, -ая, -ое otyły, -a, -e
сгѹбленный, -ая, -ое zgarbiony, -a, -e
подтяну́тый, -ая, -ое zadbany, -a, -e; wysportowany, -a, -e;
стро́йный, -ая, -ое zgrabny, -a, -e
суту́лый, -ая, -ое przygarbiony, -a, -e
му́скули́стый, -ая, -ое umięśniony, -a, -e
ухѹженный, -ая, -ое zadbany, -a, -e
неря́шливый, -ая, -ое niechlujny, -a, -e
некраси́вый, -ая, -ое brzydki, -a, -e
урѹдли́вый, -ая, -ое szpetny, -a, -e
длинноно́гий, -ая, -ое długonogi, -a, -e
то́нкий, -ая, -ое szczupły, -a, -e
кривонóгий, -ая, -ое z krzywymi nogami
краси́вая ładna
краси́вый przystojny
му́жественный męski
же́нственная kobieca
женоподо́бный zniewieściały

рост wzrost

быть высокого, среднего, низкого ~а być wysokiego, średniego, niskiego ~u

у кого-л. ~ **185 см** *ktoś* ma 185 cm ~u

быстро расти szybko rosnać

телосложение c budowa ciała z

человек крепкого ~я człowiek mocnej ~y

человек слабого ~я człowiek mizernej ~y

атлетическое ~ atletyczna ~

◇ **кожа да кости** skóra i kości

осанка postawa

гордая ~ dumna, wyprostowana ~

неправильная ~ nieprawidłowa ~

фигура figura

хорошая ~ ładna ~

женская ~ kobieca ~

мужская ~ męska ~

~ **спортсмена** ~ sportowca

стройная ~ zgrabna sylwetka

горбиться garbić się

кто-л. с брюшком *ktoś* z brzuszkiem

кто-л. с пивным пузом *ktoś* z „mięśniem” piwnym

грудная клетка, грудь klatka piersiowa, pierś

широкая ~ szeroka ~

впалая ~ zapadnięta ~

талия talia

тонкая ~ wąska ~

плечи barki, ramiona

широкие ~ szerokie ~

узкие ~ wąskie ~

торчащие лопатки wystające łopatki**бёдра** biodra

широкие ~ szerokie ~

узкие ~ wąskie ~

голова́ głowa

больша́я ~ duża ~

мале́нькая ~ mała ~

балда́ ж. разг. łeb *m*

лицо́ с. twarz *ż*

ко́жа ~ *á* cera

выраже́ние ~ *á* с. wyraz ~ *y m*

черты́ ~ *á* rysy ~ *y*

рэзкие ~ ostre ~

мя́гие ~ łagodne ~

пра́вильные, непра́вильные ~ regularne, nieregularne ~

благоро́дные ~ szlachetne ~

простонаро́дные, мужи́цкие ~ pospolite ~

кру́глое ~ okrągła ~

ова́льное ~ owalna ~

скула́стое ~ ~ z wydatnymi kośćmi policzkowymi

вы́тянутое ~ pociągła ~

квадра́тное ~ kwadratowa ~

бле́дное ~ blada ~

румя́ное ~ rumiana ~

смуѓлое ~ śniada ~

весну́шчатое ~ piegowata ~

морщи́нистое ~ pomarszczona ~

небри́тое ~ nieogolona ~

◊ **на лице́ напи́сано** na twarzy wypisane

про́филь profil

лоб м. czoło *n*

высо́кий ~ wysokie ~

ни́зкий ~ niskie ~

висо́к м. skroń *ż*

ску́лы kości policzkowe

выступáющие ~ wydatne ~

щёки policzki

впа́лые ~ zapadnięte ~

(второ́й) подборо́док (podwójny) podbródek

уши uszy**торчащие** ~ odstające ~**несимметричные** ~ niesymetryczne ~**шея** szyja**длинная** ~ długa ~**короткая** ~ krótka ~**тонкая** ~ smukła ~**полная** ~ gruba ~**жильстая** ~ żyłasta ~**глаза** oczy**большие** ~ duże ~**маленькие** ~ małe ~**голубые** ~ błękitne ~**синие** ~ niebieskie ~**карие** ~ brązowe, piwne ~**серые** ~ szare ~**зелёные** ~ zielone ~**тёмные** ~ ciemne ~**усталые** ~ zmęczone ~**блестящие** ~ błyszczące ~**живые** ~ żywe ~**опухшие** ~ spuchnięte ~**воспалённые** ~ zaczerwienione ~**заплаканные** ~ zapłakane ~**щурить** ~ mrużyć ~**мешки под глазами** worki pod oczami◇ **с глазу на глаз** w cztery oczy◇ **не сомкнуть глаз** nie zmrużyć oka◇ **смотреть прямо в глаза кому-л.** patrzeć komuś prosto w oczy◇ **не верить своим глазам** nie wierzyć własnym oczom◇ **не сводить глаз с кого-л., чего-л.** nie spuszczać z kogoś, czegoś wzroku◇ **бросаться в глаза** rzucić się w oczy◇ **делать большие глаза** robić wielkie oczy◇ **в глазах двойтся у кого-л.** komuś dwoić się w oczach◇ **за красивые глаза** na ładne oczy

◇ **сво́ими (со́бственными) гла́зами ви́деть** widzieć na własne oczy

◇ **слёзы на гла́зá наво́рачиваются** łzy się cisną do oczu

ве́ки powieki

взгляд spojrzenie

на пе́рвый ~ na pierwszy rzut oka

взгляну́ть spojrzeć

зрёние *s.* wzrok *m*

недостáток ~я wada ~u

име́ть хоро́шее ~ mieć dobry ~

испо́ртить себе́ ~ zepsuć sobie~

носи́ть оч́ки nosić okulary

носи́ть конта́ктные ли́нзы nosić soczewki kontaktowe

близо́ру́кость krótkowzroczność

дале́нозоро́кость dalekowzroczność

слепо́й челове́к człowiek niewidomy

пло́хо ви́деть słabo widzieć

сле́пнуть / осле́пнуть ślepnąć / oślepnąć

бро́ви brwi

срóсшиеся ~ zrosnięte ~

густы́е ~ gęste ~

ресни́цы rzęsy

длѐнные ~ długie ~

за́гнутые ~ podkręcone ~

нос nos

вздёрнутый / курно́сый ~ zadarty ~

прямо́й ~ prosty ~

орли́ный ~ orli ~

большо́й ~ duży ~

ма́ленький ~ mały ~

длѐнный ~ długi ~

корóткий ~ krótki ~

gréческий ~ grecki ~